FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT CLAUS GULMANN

fremsat den 9. juni 1994 *

Hr. afdelingsformand,
De herrer dommere,

1. Den nederlandske lov vedrørende garanti af ædelmetalarbejder indeholder et forbud mod erhvervsmæssig forhandling af platin-, guld- og sølvarbejder, der ikke af et uafhængigt organ er forsynet med et stempel, som oplyser om indholdet af ædelmetal i det enkelte arbejde, herefter arbejdets »holdighed« [1]. Fru Houtwipper er ved Arrondissementsrechtbank, Zutphen, tiltalt for at have overtrådt dette forbud. Hun påstår frifindelse, idet hun gør gældende, at forbuddet er i strid med EF-traktaten. Arrondissementsrechtbank, Zutphen, har forelagt Domstolen et præjudicielt spørgsmål om fortolkningen af traktatens artikel 30 og 36 for at kunne tage stilling til, om den omtvistede lovbestemmelse er i strid med disse bestemmelser [2].

2. Ædelmetallerne guld, sølv og platin er i ren tilstand for bløde til at være egnet til forarbejdning. Dette betyder, at alle ædelmetalarbejder består af en blanding af ædelt og uædelt metal (en legering). Som følge af ædelmetallernes høje værdi stilles der i samtlige medlemsstater krav om, at ædelmetalarbejder skal forsynes med forskellige stempler, herunder et stempel, der oplyser om det enkelte arbejdes holdighed normalt udtrykt i tusindedele (herefter benævnt »holdighedsstemplet«).

3. Medlemsstaternes lovgivninger varierer imidlertid betydeligt både med hensyn til, hvilke stempler der skal påføres (navnlig for så vidt angår stemplernes angivelse af den nominelle holdighed, dvs. den holdighed, som er stemplet på arbejdet) og med hensyn til, hvorledes holdigheden kontrolleres og stemplingen foretages.

4. I flere medlemsstater (England, Frankrig, Nederlandene, Irland, Portugal og Spanien) skal holdighedsstemplingen foretages af et uafhængigt organ på grundlag af forudgående prøvning af det enkelte arbejde, hvorimod holdighedsstemplingen i andre medlemsstater foretages af fabrikanten eller importøren selv (Tyskland, Grækenland, Ita-

* Originalsprog: dansk.

1 — I Kommissionens forslag til Rådets direktiv om genstande af ædle metaller af 18.10.1993 (EFT C 318, s. 5) anvendes i stedet for udtrykket holdighed »lødighed«, som defineres således: »Indhold af rent ædelmetal udtrykt i tusindedele af den pågældende legerings samlede vægt« [artikel 1, stk. 2, litra f)].

2 — Det præjudicielle spørgsmål lyder således: »Er artikel 30 i Waarborgwet 1986 (Stb. 38/1987) gyldig, når henses til artikel 30 og 36 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (traktat af 25.3.1957, Trb. 1957, 74 og 91)?« og det tilføjes, at den nævnte bestemmelse i den nederlandske lov har til følge, at det er forbudt at forhandle guld- og sølvgenstande efter indførsel til Nederlandene, for så vidt disse genstande ikke er forsynet med et nederlandsk, belgisk eller luxembourgsk holdighedsstempel, også såfremt disse genstande er forsynet med holdighedsstempler fra andre medlemsstater.

lien og Luxembourg). I atter andre lande er det valgfrit, hvorvidt det er fabrikanten/importøren eller et uafhængigt organ, der skal forsyne ædelmetalarbejdet med holdighedsstemplet (Belgien, Danmark).

5. De nationale krav til stempling medfører væsentlige hindringer for samhandelen af ædelmetalarbejder, fordi en række stater kræver, at også indførte varer respekterer de nationale bestemmelser. Dette har betydet, at der, som fremhævet af den portugisiske regering i dens indlæg, på dette også i økonomisk henseende vigtige område fortsat reelt ikke eksisterer et fælles marked.

6. De hidtidige bestræbelser for på mellemstatsligt plan at fremme den internationale handel med ædelmetalarbejder har ikke været synderligt fremgangsrige. Det er kun enkelte medlemsstater [3], der har ratificeret Wienerkonventionen om kontrol og stempling af varer af ædle metaller af 15. november 1972 [4], hvorefter de kontraherende stater forpligter sig til ikke at foreskrive yderligere prøvning eller stempling af ædelmetalvarer, der er kontrolleret og stemplet i overensstemmelse med de i konventionen fastlagte regler og fremgangsmåder af dertil udpegede uafhængige offentlige organer.

7. Dette er baggrunden for, at Kommissionen — i øvrigt efter opfordring fra flere medlemsstater — har udarbejdet et forslag til direktiv om genstande af ædle metaller [5], som i oktober 1993 er forelagt Rådet.

Direktivforslaget tilsigter at fjerne de eksisterende samhandelshindringer gennem en harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om stempling af ædelmetalvarer. Der fastsættes fælles regler om en række krav for at sikre korrekt angivelse af holdigheden, og det bestemmes, at medlemsstaterne for så vidt angår angivelse af holdigheden ikke kan hindre markedsføring af ædelmetalarbejder, der er stemplet enten af fabrikanten eller dennes repræsentant i overensstemmelse med de i direktivet beskrevne fremgangsmåder (overensstemmelsescertificering) eller af et dertil specielt bemyndiget uafhængigt organ efter forudgående prøvning (verifikation).

Kommissionen har således foreslået et flerstrenget system for så vidt angår holdighedsstempling ved at ligestille stempling af en uafhængig instans og stempling af fabrikan-

3 — Efter det for mig oplyste Danmark, Portugal, Storbritannien og Irland.

4 — Konventionen er undertegnet i Wien den 15.11.1972 mellem Finland, Norge, Portugal, Schweiz, Storbritannien, Sverige og Østrig.

5 — Se note 1.

ten selv, dog således at der stilles detaljerede krav for så vidt angår fabrikantens egen stempling.

Direktivforslaget indeholder herudover fælles regler om de nominelle holdigheder, der skal anvendes ved stemplingen (f.eks. for sølv: 800, 835, 925 og 999) og om udseendet af de anvendte stempler (f.eks. for guld en oval med holdigheden anført i midten).

8. Den foreliggende sag vedrører som nævnt overtrædelse af den nederlandske lov om garanti (herefter benævnt »Waarborgwet«). Ifølge denne lov skal alle ædelmetalarbejder, inden de omsættes erhvervsmæssigt, forelægges Waarborg Platina, Goud en Zilver NV (herefter benævnt »Waarborg«), med henblik på prøvning og holdighedsstempling [6].

9. Waarborg arbejder efter bemyndigelse fra den nederlandske økonomiminister og skal opfylde visse i loven foreskrevne krav til uafhængighed [7].

10. Waarborg forsyner — såfremt den foretagne prøvning berettiger dertil — de færdige ædelmetalarbejder med ét af følgende holdighedsstempler: For platin 950, for guld 916, 833, 750 og 585, og for sølv 925, 835 og 800 [8]. Ædelmetalarbejder, der ikke har en af disse værdier, påføres stemplet med den nominelle holdighed, der ligger nærmest under den reelle holdighed, således at f.eks. et arbejde med en reel holdighed af guld på 840 stemples med den nominelle holdighed 833.

Såfremt det ikke er muligt at angive det enkelte arbejdes holdighed med sikkerhed, gælder stempelgarantien inden for en grænse på 20 tusindedele [9].

11. Det er forbudt at anvende betegnelserne ædelmetal, platin, guld eller sølv for arbejder med lavere holdighed end den laveste af de ovenfor nævnte.

12. Kravet om prøvning og stempling gælder, uanset om ædelmetalarbejdet er importeret fra en anden medlemsstat og dér har været genstand for kontrol og stempling

6 — Waarborgwet, artikel 30.
7 — Waarborgwet, artikel 7.
8 — Waarborgwet, artikel 1.
9 — Waarborgwet, artikel 3.

i overensstemmelse med denne medlemsstats lovgivning [10].

13. Fru Houtwipper har først og fremmest gjort gældende, at Waarborgwet's bestemmelser forvrider konkurrencen mellem de nederlandske erhvervsdrivende og deres europæiske kolleger ved at pålægge de nederlandske erhvervsdrivende væsentlige og ubegrundede omkostninger.

Der er grund til at nævne, at en sådan konkurrenceforvridning ikke isoleret set er afgørende for anvendelsen af forbuddet i traktatens artikel 30 mod foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner. Den nederlandske regering har da også henvist til, at det ikke er oplyst i forelæggelsesdommen, om de arbejder, der har givet anledning til tiltalen mod fru Houtwipper, er af indenlandsk eller udenlandsk oprindelse. Den forelæggende ret har dog klart vist, at den er opmærksom på, at traktatens artikel 30 alene vedrører hindringer for indførsel fra andre medlemsstater, jf. note 1.

14. Der er reelt enighed mellem dem, der har afgivet indlæg i sagen — foruden fru Houtwipper, den nederlandske, den engelske, den tyske, den franske, den portugisiske og den græske regering samt Kommissionen — om,

— at regler som de omtvistede er foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner i traktatens artikel 30's forstand, idet de fører til hindringer for samhandelen, fordi de stiller krav om kvalitet og mærkning også til varer, der lovligt er fremstillet i en anden medlemsstat [11],

— at de omtvistede regler ikke er begrundet af et af de hensyn, der udtømmende er opregnet i traktatens artikel 36, og som kan retfærdiggøre samhandelshindringer omfattet af artikel 30, og

— at sådanne hindringer for samhandelen, der beror på forskelle i de nationale lov-

10 — Der er dog i Waarborgwet's artikel 48 gjort undtagelse fra dette krav med hensyn til arbejder officielt stemplet i Belgien og Luxembourg efter harmonisering af de pågældende landes regelsæt ved Haagerkonventionen af 18.2.1950 mellem Nederlandene, Belgien og Luxembourg (Trb. 1951, s. 159). Det er dog oplyst i den nederlandske regerings indlæg, at denne undtagelse har tabt al væsentlig praktisk betydning, eftersom officiel stempling ikke længere foretages i Luxembourg og kun sjældent finder sted i Belgien.

11 — Se herved dom af 11.7.1974 (sag 8/74, Dassonville, Sml. s. 837, præmis 5), af 20.2.1979 (sag 120/78, Rewe (Cassis de Dijon), Sml. s. 649) samt navnlig af 24.11.1993 (forenede sager C-267/91 og C-268/91, Keck og Mithouard, Sml. I, s. 6097).

givninger, dog kan anses for lovlige, såfremt reglerne finder anvendelse på såvel indenlandske som indførte varer, såfremt de er uomgængeligt nødvendige, f.eks. af hensyn til forbrugerbeskyttelse og god handelsskik, og såfremt de hindringer, de indebærer, står i rimeligt forhold til de mål, de forfølger, og disse ikke kan nås ved mindre handelshindrende foranstaltninger [12].

15. De to første forudsætninger for at anse de omtvistede handelshindrende regler for lovlige er opfyldt i den foreliggende sag. De relevante nationale lovgivninger er endnu ikke harmoniserede, og de nederlandske regler om stempling gælder uden forskel for indenlandske og indførte produkter.

16. Det må derfor undersøges, om anvendelsen af de omtvistede regler på importerede varer er uomgængeligt nødvendig af hensyn til forbrugerbeskyttelse og god handelsskik, således som det gøres gældende af den nederlandske regering.

17. Domstolen har taget stilling til et delvis tilsvarende spørgsmål i en dom af 22. juni 1982, Robertson [13].

I denne sag var nogle belgiske importører tiltalt for salg af sølvpletbestik, der hidrørte fra andre medlemsstater, og som ikke var stemplet med mængden af det påførte sølv i overensstemmelse med de dagældende belgiske regler. En sammenligning af medlemsstaternes lovgivning viste, at der i samtlige stater var pligt til på den ene eller den anden måde at stemple arbejder af ædle metaller, men at det kun var i Belgien, der var pligt til også at stemple arbejder af forsølvet metal.

Domstolen fastslog i sin dom, at pligten til at stemple arbejder af forsølvet metal, der efter deres art kan forveksles med arbejder af massivt sølv, kan anses for nødvendig for at sikre en effektiv forbrugerbeskyttelse og fremme god handelsskik, og at »traktatens artikel 30 [derfor] ikke er til hinder for, at en medlemsstat anvender nationale bestemmelser, hvorefter det er forbudt at bringe sølvpletarbejder i omsætning, som ikke er forsynet med de i bestemmelserne foreskrevne stempler, på sølvpletarbejder, der importeres fra en anden medlemsstat, hvor de lovligt er bragt i omsætning«.

12 — Se herved de to sidstnævnte af de i forrige note nævnte domme samt dom af 18.5.1993 (sag C-126/91, Yves Rocher, Sml. I, s. 2361, præmis 12).

13 — Sag 220/81, Sml. s. 2349.

Domstolen lagde herved vægt på, at holdighedsstemplingen opfyldte to formål, idet den ikke alene gav forbrugeren mulighed for at erhverve et tilstrækkelig præcist kendskab til varens art og kvalitet, men også gav mulighed for at skelne den fra andre varer, som den ellers kunne forveksles med.

18. Det er klart, at der i forbindelse med sølvpletvarer er en nærliggende risiko for forveksling mellem sølvplet og ædelt metal, idet der ikke umiddelbart kan ses forskel på de to materialer, som der er betydelig værdiforskel imellem.

Lige så klart er det imidlertid, at en tilsvarende risiko eksisterer for så vidt angår arbejder af ædle metaller, idet holdigheden heraf ikke kan fastslås uden tekniske undersøgelser, og idet holdigheden er afgørende for arbejdets værdi.

Det kan derfor konstateres, at holdighedsstempling af ædelmetalarbejder kan anses for uomgængelig nødvendig af hensyn til forbrugerne og god handelsskik.

19. Der må dernæst tages stilling til, om det tillige er nødvendigt at kræve, at holdighedsstemplingen foretages af et af fabrikanten uafhængigt organ på grundlag af en af dette organ foretaget forudgående prøvning.

20. Der kan indledningsvis være grund til at nævne, at fru Houtwipper og den tyske regering har anført, at Waarborg, der er organiseret i aktieselskabsform, er ejet af brancheorganisationen Federatie Goud en Zilver og dermed har så tætte forbindelser til den nederlandske branche, at det ikke kan anses for at være uafhængigt af denne.

Det er ovenfor nævnt, at den nederlandske lovgivning indeholder regler, hvis formål er at sikre Waarborg uafhængighed. Det er ikke under sagen forsøgt dokumenteret, at Waarborg skulle være afhængig af de virksomheder, selskabet kontrollerer, og antydningerne om en sådan afhængighed er da også på det bestemteste afvist af den nederlandske regering. Det er i øvrigt værd at nævne, at det under sagens behandling end ikke er antydet, at Waarborg skulle behandle indførte varer anderledes end nationalt producerede varer.

21. Den nederlandske, den engelske, den franske, den portugisiske og den græske

regering fremhæver, at holdighedsstempling foretaget af et uafhængigt organ efter forudgående prøvning giver forbrugerne en bedre beskyttelse end den, der opnås, når fabrikanten eller importøren selv foretager stemplingen.

22. Heroverfor gøres det af den tyske regering gældende, at det spiller en mindre rolle, om stemplingen foretages af en uafhængig tredjepart eller af fabrikanten selv under ansvar, og at der derfor er tale om en unødvendig dobbeltkontrol, når ædelmetalarbejder stemplet af en tysk fabrikant ved indførsel til Nederlandene tillige skal prøves og stemples af Waarborg.

23. Der kan efter min mening ikke gives den tyske regering medhold heri.

24. Det er uden tvivl rigtigt som påpeget af den tyske regering, at regler, der som de tyske accepterer holdighedsstempling foretaget af fabrikanten selv, i mindre grad hindrer samhandelen mellem medlemsstaterne end regler som de nederlandske. Regler som de tyske varetager også hensynet til forbrugerbeskyttelse og god handelsskik, idet ikke alene fabrikanten, men også forhandleren af ædelmetalarbejdet er ansvarlig bl.a. efter straffeloven, konkurrencelovgivningen samt faglige normer, hvis holdighedsstemplingen ikke er rigtig.

25. Ligeledes er det sikkert — som også anført af den tyske regering samt af fru Houtwipper — at regler som de nederlandske i væsentlig grad fordyrer omsætningen af ædelmetalvarer ved at pålægge de erhvervsdrivende omkostninger til transport, forsikring mv. af de varer, der skal prøves og stemples, hvilket i øvrigt kun kan ske ét sted i Nederlandene. Disse omkostninger kan utvivlsomt af de berørte erhvervsdrivende opfattes som uforholdsmæssige, når de sammenlignes med mængden og værdien af det anvendte metal (f.eks. når antikviteter og skrøbelige arbejder skal stemples).

26. Disse forhold er dog ikke afgørende. Medlemsstaterne må, så længe der ikke er udstedt fællesskabsregler på området med andet indhold, være berettigede til at fastsætte regler, der bygger på den opfattelse, at beskyttelse af forbrugerne og god handelsskik bedst opnås gennem prøvning og stempling foretaget af et uafhængigt organ.

27. Prøvning og stempling foretaget af et uafhængig organ har utvivlsomt større præventiv virkning og beskytter forbrugerne bedre end stempling foretaget af fabrikanten selv. Bedragerier er på det foreliggende område en nærliggende risiko, og det må være tilladeligt, at medlemsstaterne nægter at acceptere, at et efterfølgende strafansvar er tilstrækkelig sikring mod denne risiko.

28. Det er da også betegnende, at prøvning og stempling af et uafhængig organ har været påbudt i århundreder i adskillige medlemsstater, og at et sådant krav skal være opfyldt, for at de kontraherende stater efter den ovenfor omtalte Wienerkonvention har pligt til at anerkende import af ædelmetalarbejder fra de øvrige kontraherende stater.

29. Domstolen bør af disse grunde fastslå, at et krav om prøvning og stempling af et uafhængigt organ ikke er udtryk for et utilladeligt dobbeltkrav, når det kræves opfyldt i forhold til varer fra medlemsstater, hvor stemplingen lovligt er fortaget af fabrikanten selv.

30. Det må herefter på ny undersøges, om og i givet fald i hvilket omfang der kan stilles krav om prøvning og stempling i importstaten af ædelmetalarbejder, der importeres fra en anden medlemsstat, og som i denne er blevet prøvet og stemplet af et uafhængigt organ.

31. Domstolen udtalte i Robertson-sagen af betydning for dette spørgsmål, at et krav om respekt af regler som de i sagen omhandlede »imidlertid ikke er nødvendig, når sådanne arbejder importeres fra en anden medlemsstat, hvor de lovligt er bragt i handelen, og når de allerede er stemplet i overensstemmelse med sidstnævnte stats lovgivning; det er dog en forudsætning, at de af sidstnævnte stat foreskrevne stempler, uanset deres form, er lige så oplysende, som stemplerne ifølge importmedlemsstatens lovgivning, og at de er forståelige for denne stats forbrugere«.

32. Den nederlandske regering gør gældende, at Domstolen skal fastholde den fortolkning af artikel 30, den gav udtryk for i Robertson-dommen. Regeringen fremhæver hensynet til en korrekt oplysning af forbrugerne. Den henviser til, at der i nogle medlemsstater anerkendes ædelmetalarbejder med en guldholdighed på 333, mens der i andre kræves en højere mindsteholdighed.

Regeringen henviser tillige til, at de nominelle holdigheder, der kræves anvendt i de forskellige stater, varierer meget, og at formen og indholdet af de forskellige stempler kan være meget forskellige. Endelig henviser regeringen til, at det kan variere fra medlemsstat til medlemsstat, om der kan tillades visse negative udsving i den angivne holdighed og i givet fald, hvor stor denne kan være.

33. Regeringen gør gældende, at det kan være svært nok for branchekyndige at skelne mellem hver stats holdighedsstempler, og at det i hvert fald er umuligt for en almindelig forbruger at kende og forstå samtlige medlemsstaters holdighedsstempler. Regeringen giver derfor udtryk for den opfattelse, at det er tvivlsomt, om anerkendelse af udenlandske arbejder uden fornyet stempling kan ske, uden at det vil medføre en nærliggende risiko for, at forbrugerne vil blive vildledt.

34. De franske, græske, portugisiske og engelske regeringer er enige med den nederlandske regering i, at Domstolen bør opretholde den fortolkning af artikel 30, som den fastslog i Robertson-dommen, idet de dog giver udtryk for noget forskellige opfattelser af, hvilke praktiske konsekvenser dette indebærer for pligten for deres myndigheder til uden fornyet stempling at acceptere import af arbejder fra andre medlemsstater.

Den britiske regering afviser således ikke, at der kan være tilfælde, hvor en sådan accept er mulig, uden at der er risiko for vildledning af forbrugerne, men fremhæver i tilslutning til det af den nederlandske regering anførte desuden det væsentlige forhold, at holdighedsstemplerne ikke alene varierer fra medlemsstat til medlemsstat, men også varierer i antal og udseende inden for den enkelte medlemsstat alt efter den pågældende genstands alder.

35. Regeringerne har utvivlsomt ret, når de fremhæver betydningen af, at der i Fællesskabet eksisterer en mangfoldighed af holdighedsstempler, og henviser til, at det fælles marked på området ikke vil kunne fungere i fuldt omfang, før der er vedtaget fællesskabsretlige regler om harmonisering af de nationale regler på området.

Det følger imidlertid ikke heraf, at der ikke kan være tilfælde, hvor medlemsstaterne på grundlag af de i Robertson-dommen fastlagte kriterier kan have pligt til at anerkende import uden fornyet stempling af ædelmetalarbejder produceret i andre medlemsstater.

36. Som anført af den tyske regering angives i langt de fleste medlemsstater holdigheden

af ædelmetalvarer i tusindedele. Denne angivelse må være forståelig for forbrugerne, uanset om netop den pågældende nominelle holdighed anvendes i forbrugerens hjemstat. Det forekommer ikke sandsynligt, at der alene på grund af sådanne forskelle skulle være en vildledningsfare, der er tilstrækkelig tungtvejende til at kunne begrunde fornyet stempling i importstaten. Forbrugerne vil efter min mening utvivlsomt også uden at blive vildledt kunne forstå betydningen af stempling foretaget i andre medlemsstater, selv om den på visse punkter måtte afvige fra den stempling, der foretages i hans eller hendes egen medlemsstat.

37. Det er ikke mindst på grund af bemærkninger fra den nederlandske og britiske regering under den mundtlige forhandling nødvendigt at understrege, at det ganske vist er et beskyttelsesværdigt hensyn at sikre forbrugerne mod vildledning, men at dette hensyn skal tilgodeses på en sådan måde, at traktatens grundlæggende regler om de frie varebevægelser mellem medlemsstaterne ikke bliver gjort illusoriske.

38. Der gælder på dette område en positiv pligt for medlemsstaterne til at anerkende arbejder prøvet og stemplet under betryggende forhold i eksportstaten og ikke at udstrække den i Robertson-dommen anførte undtagelse videre end strengt nødvendigt.

Medlemsstaternes myndigheder skal loyalt bestræbe sig på at respektere denne pligt. Dette forudsætter, at de kun undlader at anerkende ædelmetalarbejder fra andre medlemsstater, hvor arbejderne er prøvet og stemplet af et uafhængigt organ, når der er vægtige grunde til at antage, at forbrugerne vil blive vildledt, hvis der ikke sker en fornyet prøvning og stempling. Myndighederne skal herved tage hensyn til de grundlæggende principper fastlagt i Domstolens praksis, hvorefter foranstaltninger, der indebærer handelshindringer, kun er lovlige, når de er uomgængeligt nødvendige, og når de står i rimeligt forhold til de mål, som forfølges, og disse mål ikke kan nås ved foranstaltninger, der i mindre omfang begrænser samhandelen i Fællesskabet.

39. Domstolen fastslog i Robertson-dommen, at det påhviler den nationale dommer at vurdere, om betingelserne for at anerkende markedsføring af importerede varer uden fornyet stempling er opfyldt. Denne

konstatering indebærer imidlertid ikke, at denne opgave alene påhviler den nationale dommer.

40. Det er vigtigt at understrege, at det følger af traktatens artikel 5, at de nationale myndigheder til stadighed skal bestræbe sig på at indrette deres regler og at administrere disse, således at traktatens krav om frie varebevægelser respekteres. Myndighederne kan ikke blot afvente, at spørgsmålet om lovligheden af statens regler eller administrative praksis af berørte virksomheder indbringes for de nationale domstole til prøvelse.

41. Det vil fremgå af mine bemærkninger, at jeg finder, at Domstolen kan besvare det forelagte spørgsmål på samme måde, som den besvarede spørgsmålet i Robertson-sagen, dog således at det præciseres, at medlemsstaterne kan stille krav om prøvning og stempling af et uafhængigt organ, og idet det skal understreges, at der af svaret følger en positiv pligt for de nationale myndigheder til loyalt at undersøge om arbejder fra andre medlemsstater skal anerkendes i overensstemmelse med Robertson-dommens kriterier.

Forslag til afgørelse

42. På denne baggrund skal jeg foreslå Domstolen at besvare det af Arrondissementsrechtbank, Zutphen, stillede spørgsmål på følgende måde:

»Traktatens artikel 30 er ikke til hinder for, at nationale bestemmelser, som forbyder forhandling af ædelmetalarbejder, der ikke er undersøgt af et i staten etableret uafhængigt organ, og af dette er forsynet med stempler om arbejdernes holdighed, anvendes på ædelmetalarbejder, der importeres fra en anden medlemsstat, hvor de lovligt er bragt i omsætning. Sådanne bestemmelser kan dog ikke anvendes på arbejder, der importeres fra en anden medlemsstat, hvor de lovligt er bragt i omsætning, såfremt de i denne stat er prøvet af et uafhængigt organ og af dette er forsynet med tilsvarende stempler, der er lige så oplysende som stemplerne ifølge importmedlemsstatens lovgivning og lige så forståelige for denne stats forbrugere.«